

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Костадин Иванов Грозев

за научната дейност на гл. ас. д-р Александър Михайлов Сивилов, единствен

кандидат в конкурса за академичната длъжност „доцент“, обявен в

„Държавен вестник“, бр. 103 от 17.06.2017 г. от СУ „Св. Климент Охридски“-ИФ, по

Направление 2.2. История и археология, научна специалност

„Нова и най-нова обща история“ (История на СССР)

за нуждите на Катедра „Нова и съвременна история“

Гл. ас. д-р Александър Михайлов Сивилов е роден в София на 25 ларт 1980 г. Завършил е средното си образование в 73 СОУ „Вл. Граматик“ – София в паралелка със засилено изучаване на английски език. Висшето си образование завършва в Историческия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ – „бакалавър“ в Катедрата по средновековна обща история (2002) и „магистър“ по история на Русия и СССР в КНСИ (2003) с дипломна работа на тема „М. Горбачов и Н. Рижков – две гледни точки за Преустройството“. След зачисляване като редовен докторант в ИФ на СУ той успешно защитава дисертация през 2009 г. на тема „Преходите в Чили (1970 – 1993)“. В периода 2012 – 2016 г. той реализира успешно 4 специализации в Москва, Чикаго и Токио, свързани пряко с темата на неговата хабилитационна монография и преподаваните от него курсове.

От март 2008 г. до март 2012 г. работи като политически репортер във в. „Класа“. От 1 февруари 2010 г. е главен асистент към КНСИ към ИФ на СУ. Чел е няколко курса в бакалавърската и магистърската степен в ИФ – по история на СССР, История на Червената армия, Революции и диктатури в Латинска Америка, Индустриализация и колективизация в СССР, СССР и Латинска Америка, СССР и страните от Източна Азия, Леви и радикални движения в Латинска Америка и Западния свят в годините на Студената война и други, дали основание за обявяването на настоящия конкурс за доцент. Владее английски, руски и испански език.

В процедурата по настоящия конкурс д-р Ал. Сивилов е представил общо 20 публикации от които 1 монография и 10 статии и студии са рецензирани тук като част от доцентския конкурс, а останалите 1 монография, 1 студия и 4 статии са по темата на докторската му дисертация, които не подлежат за рецензиране. Освен това в общата брой са включени и съставителството и редакторството на 4 сборник със статии.

Хабилитационната монография на д-р Александър Сивилов – „Прегръдката на мечока (СССР и Лаитнска Америка) е публикувана през 2016 г. в София. Тя е посветена на мястото на Латинска Америка в глобалното геополитическо противопоставяне на Студената война през призмата на стратегията и тактиката на една от двете свръхдържави – Съветския съюз. Доста удачно и с убедително звучащо и приятно за

четене съдържание, монографията ни въвежда в начина на формирането на съветската външна политика към региона и нейното осъществяване в рамките на по-общите идеологически и по-тесните прагматични рамки на глобалните съветски интереси. Същевременно, на базата на отличното познаване на фактологията – плод на усилена работа с наличната му изворова база, кандидатът навлиза в дълбочина във връзките на Москва с левите радикални движения в Латинска Америка – вкл. и на тези по разузнавателна линия. Специален принос авторът (в своята автосправка) и любопитният читател ще посочат в страниците, посветени на еволюиращата съветска стратегия към региона през 80-те години на XX в., когато се открива един нов прагматизъм, взел връх над традиционната за предходните десетилетия еднопланова, идеологизирана мотивировка на външнополитическия курс. Последното се отнася и до контактите с десни правителства в региона, което от своя страна се свързва и с косвено влияние върху курса, възприет от Вашингтон. Използваните документи от дипломатическия архив на МВнР и архива на БКП, обогатяват проблематиката с извори, които съвсем е са използвани досега от чужди автори или са засегнани съвсем бегло от отделни български автори.

Представените научни публикации на д-р Александър Сивилов бхващат няколко тематични кръга, свързани с различни аспекти на съвременната история и международните отношения (най-вече публикации, посветени на историята на СССР и съвременна Русия, а така също и на отделни страни от Латинска Америка и региона като цяло). В своето научно творчество кандидатът се интересува от темата за двете световни войни, свързаните с тях революционни политически и социални трансформации и отражението им върху системата на международни отношения и нейните актьори. Тук следва да се споменат няколко разработки, посветени на латиноамериканската проблематика – някои повтарящи или доразвиващи теми от монографията и докторската му дисертация публикации като тази за отношенията Горбачов – Кастро (№ 9), за преврата в Чили през 1973 г. и ролята на САЩ в него (№ 11, 12), за основните модели в отношенията на СССР с Аржентина от революцията до Перестройката (№ 5).

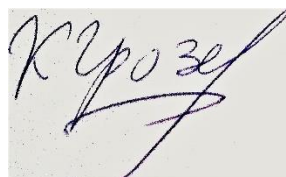
Заслужават отбелязване, особено с оглед темата на настоящия конкурс и статиите, конкретно свързани с историята на Русия и СССР за: пацифизма в руското общество след Февруарската революция и умелото му използване от болшевиките (№ 2 според направената от мен номерация в авторската справка за приносите); разстановката на враждуващите фракции в Гражданската война в Съветска Русия (№ 6); за отношенията между Москва и Токио в навечерието на Втората световна война (№ 8) за военно-стратегическото и политическото значение на битката за Москва като етап от Втората световна война (№ 3); за идеологическите мотиви във формирането на съветската външна политика (№ 4). Кандидатът проявява академичен и изследователски интерес и към текущите събития в съвременна Русия – следва да се посочи добрият му анализ на моделите на промяна на властта в СССР и Русия на фона на политическите промени в Москва през последните години (№ 7). Приносене елемент има и статията, посветена на отзвук на Възродителния процес в НРБ в латиноамериканските и иберийските медии (№ 10).

Като принос на рецензираната научна продукция заслужава да се отбележи и широката документална база, на която се основават изводите и привеждането в научен оборот на нови материали от архивохранилищата на България, Русия, САЩ и други страни. Всичко това, наред с рецензираната монография представят д-р Сивилов като утвърден и завършен специалист в конкретната проблематика, на които предстоят нови изследвания с приносен характер. За това спомага натрупаният опит, четенето на няколко различни курса по тази проблематика и ориентацията му в документите за епохата.

Научноизследователската дейност на д-р Александър Сивилов включва и работата му като съставител, редактор и организатор на издания, сборници и прояви в сферата на русистиката, латиноамериканистиката и други аспекти на съвременната история и международните отношения. Това се съчетава също с работата по няколко изследователски и образователни проекти на университетско, национално и международно равнище, повечето от които познавам и споменавам, въпреки че не са изрично посочени в справката за приносите и системата „Авторите“ на СУ – тук специално следва да се отбележи „Виа Евразия“ и Центъра за Латиноамерикански изследвания. Всички те, допълнени от участия с доклади и експертно мнение на различни конференции, кръгли маси и дискусии и семинари го утвърждават като учен с академични връзки и опит у нас и в чужбина, със способност да работи в международни и национални мрежи и колективи, с практически опит в представяне на резултатите от подобни проекти. Следва да се отчете и опитът му като организатор и администратор на МП „История на Русия, Евразия и Източна Европа“, както и този като научен ръководител на дипломанти-магистри, който е от особено значение при бъдещата му работа с млади научни кадри.

С оглед настоящата процедура искам да заявя убедено, че представената кандидатура на д-р Александър Михайлов Сивилов отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ, както и на допълващите го правилници на ресорното министерство и СУ „Св. Кл. Охридски“.

Направените в настоящото ми становище изводи за представената за рецензиране научна продукция ми дава основание да препоръчам убедено на научното жури и на Факултетния съвет на Исторически факултет към СУ „Св. Климент Охридски“ д-р АЛЕКСАНДЪР МИХАЙЛОВ СИВИЛОВ да бъде избран за доцент по обявения конкурс.

София, 14 април 2017 г.

проф. д-р Костадин Грозев